

LEW SAPIEHA

(1557 – 1633)

PATRON NAGRODY

*Postrzegali to wszystkich wieków ludzie mądrzy,
że w każdej Rzeczypospolitej człowiekowi pocziwemu nic nie ma być droższego nad wolność.
A niewolą tak się ma brzydzić, że nie tylko skarbami, ale i śmiercią onę od siebie odganiać powinien...*

LEW SAPIEHA – kanclerz wielki litewski, wojewoda wileński, hetman wielki litewski, urodzony na Witebszczyźnie, 4 kwietnia 1557 r.

Studiował w Lipsku, następnie pracował w kancelarii królewskiej Stefana Batorego u boku Jana Zamoyskiego. Popierał plany unii politycznej i kościelnej z Moskwą. Brał udział w wojnach Stefana Batorego i Zygmunta III, współinicjator i uczestnik wypraw na Moskwę. Prowadził rokowania przed pokojem w Dywulinie (1618). Pełniąc obowiązki kanclerza uporządkował statuty i zreorganizował sądownictwo Wielkiego Księstwa.

Pamięć kanclerza Lwa Sapiehy cieszy się wielkim uznaniem również mieszkańców współczesnej Białorusi, szczególniej wszakże tych, którzy dzieje swego kraju wywodzą od tradycji Wielkiego Księstwa Litewskiego i Rzeczypospolitej Obojga Narodów.

MIKOŁA VOLKAU

PIĘTNASTY LAUREAT NAGRODY IMIENIA LWA SAPIEHY

2023

DR MIKOŁA VOLKAU – białoruski historyk i badacz, ur. w 1985 roku w Mińsku (Białoruś). Wykształcenie wyższe zdobył na Europejskim Uniwersytecie Humanistycznym w Wilnie (2009) oraz Narodowej Akademii Nauk Białorusi (2010). Doktorat z zakresu historii obronił w 2016 roku na Narodowej Akademii Nauk Białorusi w Mińsku. Zainteresowania naukowe – historia architektury, urbanistyki, wojskowości i uzbrojenia Wielkiego Księstwa Litewskiego w XVI–XVIII wieku. W różnych okresach, żył i pracował w Berlinie, Mińsku, Halle, Krakowie, Sankt-Petersburgu, Warszawie i Wilnie.

Autor ponad 50 artykułów naukowych i publicystycznych oraz 3 książek wydanych samodzielnie, 4 we współautorstwie, w tym: „Артилерыя Нясвіжскага замка [Artyleria zamku Nieświeskiego]”, „Слуцк на старых планах [Sluck na starych planach]”, „Замкі і фартэцыі Радзівілаў на беларускіх землях у XVI – пачатку XVIII ст. [Zamki i fortece Radziwiłłów na ziemiach białoruskich w XVI – początku XVIII wieku]. Mikola Volkau w swojej karierze naukowej brał udział w różnych stypendiach i stażach w Niemczech, Litwie i Polsce oraz zajmował się kuratorstwem wystaw, działalnością muzealną i był autorem katalogów.

Dr Mikola Volkau w roku 2019 rozpoczął pracę nad habilitacją w Mińsku na temat „System obronny Wielkiego Księstwa Litewskiego w XVI – pocz. XVII wieku”. We wrześniu 2020 roku został zatrzymany podczas pokojowej demonstracji w Mińsku, po czym był zwolniony z uczelni i zmuszony do przerwania badań naukowych na Białorusi. W tym samym roku przeprowadził się do Polski i kontynuował prace nad badaniem teatrum wojennego i systemu komunikacji Wielkiego Księstwa Litewskiego w ramach programów stypendialnych, mających na celu przygotowanie i opublikowanie monografii pod tytułem „Rekonstrukcja szlaków lądowych w Wielkim Księstwie Litewskim w XIV–XVII wieku”.